

TÜRK VERGİ HUKUKUNDA YENİ BİR BOYUT: TRANSFER FİYATLANDIRMASI

Özgür BİYAN

Mali Hukuk Bilim Uzmanı
ozgurbiyan@hotmail.com

I. GİRİŞ

Gerek mülga 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu kapsamındaki örtülü kazanç dağıtımı müessesesinin zaman içinde ulusal ve uluslararası işlemler karşısında yetersiz kalması, gerekse küreselleşme ile birlikte birçok gelişmiş ülke sisteminde yer alan uygulamaların Türk Vergi Sistemi'ne dâhil edilmek istenmesi sonucunda "transfer fiyatlandırması" uygulaması 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu ile Türk Vergi Sistemine dâhil edilmiş bulunmaktadır. Ayrıca 5615 sayılı Kanun ile Gelir Vergisi Kanunu'na da ilave edilen transfer fiyatlandırması artık sadece kurumlar açısından değil ticari ve zirai kazanç sahibi gerçek kişiler açısından da önem kazanmıştır.

Öte yandan Kurumlar Vergisi Kanunu kapsamında Bakanlar Kuruluna verilen yetkiye istinaden transfer fiyatlandırması uygulamasına ışık tutacak karar taslağı da kamuoyu ile paylaşılmıştır. Bu çalışmada Kurumlar Vergisi Kanunu, Gelir Vergisi Kanunu ve "Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında Karar Taslağı"¹ kapsamında düzenlenmiş bulunan hükümler çerçevesinde transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı uygulaması incelenmeye çalışılacaktır.

1 "Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında Karar Taslağı", bkz. Gelir İdaresi Başkanlığı Web Sitesi, www.gib.gov.tr, erişim:01.06.2007.

II. TRANSFER FİYATLANDIRMASI KAVRAMI VE ÖNEMİ

Transfer fiyatlandırması, bir işletmenin gelir-gider veya kâr paylaşımı açısından bağıntılı olduğu, kâr paylaşımı açısından aynı çıkar birliğine dâhil olan ana şirket ve bağlı şirketlerde ya da yönetimi ve denetimi açısından hakim durumda olduğu şirket, iştirak ve şubeleriyle, karşılıklı olarak mal ve hizmet sunumunda uygulanan fiyatlamadır.²

Diğer bir tanımla transfer fiyatlandırmasından bahsedebilmek için bir işletme veya organizasyonun kendine bağlı birimlere emsal bedel üzerinden satış yapıyor olması ve birbirine bağlı birimler arasında uygulanan fiyatın emsal bedelden farklı olması gerekmektedir. Emsal bedel ise sadece cari fiyatla ölçülmemekte; vade, mal ve hizmet kalitesi, işin zamanında teslimi veya çeşitli finansal avantajlar şeklinde kendini gösterebilmektedir.³

Transfer fiyatlamasında aynı grup bünyesinde, ayrı kişilikleri olan bir merkezden diğer bir merkeze transfer edilen ürünler için, aralarında geçerli bir iç fiyat (transfer fiyatı) belirlenir. Transfer fiyatlandırmasını en basit anlamında şu örnekle açıklamak mümkündür. Gene-

2 SARAÇOĞLU, Fatih ve Ercan KAYA; "Yeni Kurumlar Vergisi Kanunu ve Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı", Vergi Sorunları, (Eylül 2006), Sayı:216, s.150.

3 KURT, Günseli ve İ. Levent ÜNLÜ; "ABD, OECD ve Türkiye'de Transfer Fiyatlandırması-I", Mali Pusula, (Aralık 2005), Sayı:12, s.69.

ral Motors Inc. kapsamındaki Chevrolet departmanına, Buick'lerde kullanılmak üzere hazırlanan motorlar için aralarında geçerli bir fiyat ödenirse, belirlenecek bu fiyat transfer fiyatı olacaktır.⁴

Bir başka örnekle daha ifade etmek gerekirse; merkezi Japonya'da bulunan çokuluslu bir şirketin Çin'deki bağlı (tali) şirketinde ürettiği TV parçalarını, ABD'de kurulu bağlı şirketinde monte ederek satması durumunda malların Çin'den ABD'ye geçişinde kullanılan fiyatlar transfer fiyatları olacaktır. Ancak aynı şirketin ABD'deki vergi oranının daha yüksek olması sebebiyle transfer fiyatlarını suni olarak yüksek tutup Çin'de daha fazla ABD'de ise daha az kazanç beyan etmesi, böylece toplam vergi yükünü azaltması ise transfer fiyatlarını kötüye kullanması olacaktır.⁵

Transfer fiyatlandırmasını meselesinin önemi şuradan kaynaklanmaktadır; eğer bağlantılı şirketlerin mal hareketlerinde ve işlemlerinde aralarında uyguladıkları fiyatlar aynı faaliyetler için, aynı şirketler olsalardı uygulayacakları fiyatlardan farklı ise, bu takdirde hesap edilecek vergiye tabi gelir yanlış ve yanıltıcı olacaktır. Bu durum online bağlantılarla gerçekleştirilecek e-ticaret dolayısıyla daha da önem kazanmış bulunmaktadır. Örneğin, mal ticareti ile uğraşan bir küresel finansal hizmetler şirketinin, bir ülkede emtia satışı yapan bir ofisi, başka bir ülkede bu malın satın alıcısı bir ofisi, üçüncü bir ülkede de işlemleri yürüten bir ofisi olduğu varsayımı altında, bu işlemlerden her bir ofis kârın bir bölümünü

kazanacaktır. Ama her ofise düşen kâr payı ne kadar olacaktır. İşte bu işlemler sırasındaki kurallar transfer fiyatlandırmasında kullanılacak yöntemlerin gelişmesine neden olmuştur. OECD tarafından belirlenmiş birçok fiyatlandırma yöntemi olmakla birlikte, bunların hiç biri uygun fiyata ulaşılmasında diğerinden daha iyi değildir ve her biri işlemin özelliğine göre diğerine üstünlük taşıyabilir.⁶

Fiyatlama yoluyla belli bir sűyeye ve/veya belli bir coğrafi lokasyona vergisiz kâr kaydırma operasyonlarını ifade eden yapay transfer fiyatlandırması vergi hukukunun önlemeye çalıştığı bir olgudur. Yasa, ilişkili kişiler arasındaki ilişkide emsallere uygun olmayan yapay transfer fiyatlarının uygulandığı özel hukuk sözleşmelerinin kötüye kullanıldığını varsayar. Yasa, bu türden sözleşmelerin birer "peçeleme sözleşmesi" olduğu konusunda adi kanuni karine getirir.⁷

II. TÜRK VERGİ SİSTEMİNDE TRANSFER FİYATLANDIRMASI

A. Mülga 5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu

Türk Vergi Sisteminde transfer fiyatlandırması uygulaması açık bir şekilde düzenlenmemekle birlikte paralel yapı sergileyen müesseseler öteden beri sistemde bulunmaktaydı. Mülga 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 15, 16, 17. maddelerinde yer alan örtülü sermaye ve örtülü kazanç uygulamaları bire bir transfer fiyatlandırmasına benzemese de özü itibarıyla söz konusu uygulamanın birer temsilcisi konumundaydılar. Keza halen yürürlük-

4 KOYUNCU, Mesut; Örtülü Sermaye, Örtülü Kazanç Dağıtımı ve Uluslararası Transfer Fiyatlandırması, Maliye Hesap Uzmanları Derneği Yayını, 2005, s.366.

5 ERDEL, Veysel - Semi OKUMUŞ; "Türk Vergi Mevzuatı İçerisinde Transfer Fiyatlaması ve Vergi İncelemeleri", Vergi Sorunları, (Ağustos 2002), Sayı:167, s.84.

6 ÖZDEMİR, Biltekin; Küreselleşme Bağlamında Türk Vergi Sisteminin Değerlendirilmesi, Maliye ve Hukuk Yayınları, Ankara, 2006, s.48.

7 YALTI, Billur; "Transfer Fiyatlandırmasında Vergi Anlaşması Uygulaması"; Vergi Sorunları, Sayı:222, (Mart 2007), s.9.

te olan Gelir Vergisi Kanununun 41. maddesinin 1. bendinde ifade edilen hüküm de transfer fiyatlandırmaları uygulamasının bir yansıması sayılabilir.

Mülga Kurumlar Vergisi Kanunu hükümlerine bakıldığında örtülü kazanç dağıtımı işleminin önüne geçilmesi için yasal düzenlemelerin iki esas üzerine inşa edildiği görülmektedir. Bunlardan birincisi yapılan işlemlerde “emsallere uygunluk”, bir diğeri de şirket tüzel kişiliğinin bağımsız bir varlık olduğunu ortaya koyan “ayrı varlık” prensibidir ki; her iki esas da aslında OECD Transfer Fiyatlaması Rehberinin benimsediği iki esastır.⁸ Yeni Kurumlar Vergisi Kanunu’nda yer alan transfer fiyatlaması ile yapılan düzenleme de maddi içerik konu itibarıyla yeni değildir. Yeni olan tek nokta, ilişkili kişiler arasında emsallere uygun fiyat belirleme yöntemlerinin pozitif hukuk metnine dâhil edilmiş olmasıdır. Bunlar, karşılaştırılabilir fiyat yöntemi, maliyet artı yöntemi ve yeniden satış fiyatı yöntemidir. Bu yöntemler, transfer fiyatlandırması standartlarının oluşmasında uluslararası sıfat ve konumu genel kabul gören OECD’nin önerdiği yöntemlerdir.⁹

Söz konusu mülga Kurumlar Vergisi Kanunu hükümlerin çok uluslu şirketlerin transfer fiyatlandırması manipülasyonlarını engellemede yeterli olduğunu söylemek zordur.¹⁰

B. Gelir Vergisi Kanunu

5615 sayılı Kanun¹¹ kapsamında yapılan düzenlemeler ile GVK’nda

önemli değişiklikler yapılmıştır. Yapılan değişikliklere bakıldığında, asgari geçim indirimi müessesesinin sisteme dâhil edilmesinin yanında, özellikle Kurumlar Vergisi Kanunu’nda yer alan bir takım uygulamaların da gelir vergisine eklendiği ve paralel bir düzenleme elde edilmeye çalışıldığı anlaşılmaktadır.¹²

Söz konusu Kanun’un 3. maddesiyle GVK’nun 41. maddesinin 5.bendine eklenen hükümle transfer fiyatlandırması uygulaması sadece kurumlar vergisi mükelleflerine yönelik kalmamış, ticari ve zirai kazanç sahibi gerçek kişiler için de geçerlilik kazanmıştır. Buna göre; “teşebbüs sahibinin, ilişkili kişilerle emsallere uygunluk ilkesine aykırı olarak tespit edilen bedel veya fiyatlar üzerinden mal veya hizmet alım ya da satımında bulunması halinde, emsallere uygun bedel veya fiyatlar ile teşebbüs sahibince uygulanmış bedel veya fiyat arasındaki işletme aleyhine oluşan farklar işletmeden çekilmiş sayılır.

Teşebbüs sahibinin eşi, üstsoy ve altsoy, üçüncü derece dâhil yansoy ve kayın hısımları ile doğrudan veya dolaylı ortağı bulunduğu şirketler, bu şirketlerin ortakları, bu şirketlerin idaresi, denetimi veya sermayesi bakımından kontrolü altında bulunan diğer şirketler ilişkili kişi sayılır.

Bu bent uygulamasında, imalat ve inşaat, kiralama ve kiraya verme, ödünç para alınması veya verilmesi, ücret, ikramiye ve benzeri ödemeleri gerektiren işlemler, her hâl ve şartta mal veya hizmet alım ya da satımı olarak değerlendirilir.

İşletmeden çekilmiş sayılan farklar, ilişkili kişi tarafından beyan edilmiş gelir veya kurumlar vergisi matrahının

8 ERDEL-OKUMUŞ, s.86.

9 YALTI, Billur; “Kurumlar Vergisi Kanununun “Yenişi”: Peşin Fiyat Sözleşmeleri”, Vergi Sorunları, (Mart 2007), Sayı:219, s.8.

10 AKTAŞ, Mehmet; “Uluslararası Transfer Fiyatlandırması ve Türk Vergi Sistemindeki Konumu-II”, Yaklaşım, (Kasım 2003), Sayı:131, s.84.

11 4.4.2007 tarihli ve26483 sayılı Resmi Gazete.

12 BİYAN, Özgür; “5615 Sayılı Kanunla Gelir Vergisi Kanunu’nda Yapılan Değişiklikler”, E-Yaklaşım, (Mayıs 2007), Sayı: 173, s.1.

hesabında dikkate alınmış ise ilişkili kişinin vergilendirme işlemleri buna göre düzeltilir. İlişkili kişiler ve bu kişilerle yapılan işlemler hakkında bu maddede yer almayan hususlar bakımından, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 13. maddesi hükmü uygulanır”.

Düzenleme kapsamında kurumlar vergisine yapılan atıf dolayısıyla hem kurumlar vergisi kanununda yer alan transfer fiyatlandırması uygulaması hem de buna paralel olarak OECD uygulamaları gerçek kişiler açısından da önem kazanmıştır.

C. 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu

Mülga 5422 sayılı kanunda yer alan örtülü kazanç müessesesi, bütün aksaklıklara rağmen alışlagelmiş bir uygulama olarak belli alışkanlıklar sağlamış, bir anlamda oturmuş bir düzenlemeydi. Ancak gelişen ekonomik araçlar ve globalleşen ekonomik ilişkiler, bu düzenlemenin yeni durumları kavrayamaması nedeniyle demode olması sonucunu doğurmuştur. Özellikle çok uluslu şirketlerin dünya ekonomisinin büyük bir bölümünü kontrol ediyor olması nedeniyle farklı vergilendirme rejimleri arasında kâr aktarımları yapmak suretiyle vergi minimizasyonuna gittikleri bilinen bir gerçektir. İşte birden fazla ülkede faaliyet gösteren bu işletmelerin kâr aktarımlarını önlemek amacıyla OECD tarafından getirilen kıstasların 5520 sayılı Kanuna neredeyse aynen monte edilmesi ile çağdaş ve modern bir uygulama olarak görünse de transfer fiyatlandırması ülkemiz ekonomik ve sosyal şartları dikkate alındığında uygulamada önemli sıkıntılar doğurmaya adaydır.

Gelişen ve yenilenen Türk Vergi Sistemi transfer fiyatlandırması uygulamasını 5520 sayılı Kurumlar

Vergisi ile 01.01.2007 tarihinden itibaren yürürlüğe girecek şekilde bünyesine dâhil etmiş bulunmaktadır.

Düzenlemeler neticesinde mükelleflere OECD Rehberinde belirtilen ya da diğer ülkelerin uygulamalarında karşılaşılabilen yöntemleri kullanabilme imkânı tanınmanın olumlu olduğu düşünülebilir. Ancak, bu yöntemlerin net biçimde kanunda ortaya konulması daha doğru görülmektedir.¹³

KVK'nun transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı başlıklı 13. maddesinde yer alan hükümden geçen “işlemin mahiyetine en uygun olan” veya emsallere uygun fiyata “ulaşma olanağının bulunmadığı hal” kavramlarının içerikleri veya “emsal”in ne olduğu ancak yargı içtihatları ile belirlenecektir.¹⁴

1. İlişkili Kişi Kavramı

İlişkili kişi tabiri, kurumların kendi ortakları, kurumların veya ortaklarının ilgili bulunduğu gerçek kişi veya kurum ile idaresi, denetimi veya sermayesi bakımından doğrudan veya dolaylı olarak bağlı bulunduğu ya da nüfuzu altında bulundurduğu gerçek kişi veya kurumları ifade etmektedir. Ortakların eşleri, ortakların veya eşlerinin üstsoy (usul) ve altsoy (füru) ile üçüncü derece dâhil kan bağı olanlar ve sıhrî hissımları da ilişkili kişi sayılır. Ayrıca Bakanlar Kurulunca ilan edilen bazı bölge veya ülkelerde bulunan kişilerle yapılmış tüm işlemler de ilişkili kişilerle yapılmış sayılacaktır.¹⁵

Üstsoy, altsoy ve yansoy hissımlığı kan

13 SARAÇOĞLU- KAYA, s. 155.

14 YALTI, “Kurumlar Vergisi Kanununun “Yenisi”: Peşin Fiyat Sözleşmeleri”, s.9.

15 Mali Mevzuat Platform; “Yeni Kurumlar Vergisi Taslağında Uluslararası Transfer Fiyatlamasına İlişkin Düzenlemeler”, İstanbul YMMO, 15 Mayıs 2006, s.22.

hısımlığının çeşitlerini oluşturmaktadır. Üstsoy-altsoy hısımlığı, bir diğerinden gelen gerçek kişiler arasındaki hısımlık olup, üstsoy hısımlığı bir kişinin: anne, baba, büyükanne, büyükbabası ve daha yukarıdakilerle olan hısımlığı, altsoy hısımlığı ise bir kişinin çocukları, torunları ve onların altındakilerle olan hısımlığı ifade etmektedir (Medeni Kanun m.17).

Yansoy hısımlığı, ortak kökten gelmekle beraber biri diğerinden gelmeyenler arasındaki hısımlık olup, bir kişinin amca, hala, teyze, dayı ve bunların çocukları ile olan hısımlıktır. Kayın hısımlığı, eşlerden biri ile diğer eşin kan hısımları arasında olan hısımlıktır (Medeni Kanun m.18).

Öte yandan gerek gelir vergisi, gerekse kurumlar vergisi mükellefleri yönünden, kazancın elde edildiği ülke vergi sisteminin, Türk vergi sisteminin yarattığı vergilendirme kapasitesi ile aynı düzeyde bir vergilendirme imkânı sağlayıp sağlamadığı ve bilgi değişimi hususunun göz önünde bulundurulması suretiyle Bakanlar Kurulu'nca ilan edilen ülkelerde veya bölgelerde bulunan kişilerle yapılmış tüm işlemler de ilişkili kişilerle yapılmış sayılmaktadır.

2. Emsallere Uygunluk

Kurumun ilişkili kişi olarak nitelenen kişilerle yaptığı alım satım işlemleri fiyat ya da bedel açısından emsallere uygun olması gerekmektedir. Emsal bedel en basit ifadesiyle piyasa fiyatı olarak belirtilebilir. Piyasa fiyatı ise aralarında ilişki bulunmayan kişi ve kurumların uyguladıkları fiyatlardır. O halde emsallere uygun olma ile ilişkili kişilerle yapılan mal veya hizmet alım veya satımında uygulanan fiyat ya da bedelin aralarında böyle bir ilişkinin bulunmaması durumunda oluşacak fiyat ya da bedele uygun olmasını ifade etmektedir. İlişkili kişilerle yapılan alım satım işlemleri aynı şartlar

altında aralarında herhangi bir bağ ve ilişki olmayan biriyle yapılan işlemlerdeki piyasa fiyatını ya da bedelini yansıtıyorsa işlem emsallere uygun, aksi takdirde emsallere aykırı kabul edilecektir.¹⁶

Bakanlar Kurulu Karar Taslağı'na göre emsallere uygun fiyat ya da bedeli tespit etmek için karşılaştırılabilirlik analizi yapılması gerekir. Karşılaştırılabilirlik analizi, kontrol altındaki işlemlerin sahip olduğu koşullar ile kontrol dışı işlemlerin sahip olduğu koşulların karşılaştırılmasına dayanır. Bu nedenle karşılaştırılabilirlik kavramı da işlemler arasındaki farklılıkların herhangi bir şekilde karşılaştırma konusu unsurları maddi olarak etkilememesi veya maddi olarak etkide bulunan farklılıkların belli işlemlerle düzeltilebilecek nitelikte olması gereğini ifade eder.

Karşılaştırılabilirliğin tespitinde dikkate alınan ana unsurlar aşağıdaki gibidir:

- Mal veya hizmetlerin nitelikleri,
- Üstlenilen işlev ve risklerin analizi,
- İşlemin gerçekleştiği pazardaki ekonomik koşullar,
- Kurumların iş stratejileri.

Taslakta ifade edilen karşılaştırma analizinde dikkate alınacak başlıklar bu haliyle yetersizdir. Emsal bedelin tespiti aşamasında yapılması gereken analizde bu başlıklar detaylı bir şekilde incelenmek durumundadır. Dolayısıyla taslağın bu başlıkları örneklendirerek genişletmesi, detayları ortaya koyması şarttır. Çeşitli sektörlerdeki mükellefler tarafından yapılacak olan çalışmalara rehber olabilmesi için bu bölümün detaylandırılması zorunluluk arz etmektedir. Kaldı ki diğer ülke uygulamalarında söz konusu başlıklar ay-

¹⁶ ŞENYÜZ, Doğan; Açıklama ve Yorumlu 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, Yaklaşım Yayıncılık, Ankara,2007, s.53.

rıntılı olarak mükelleflere sunulmuştur.¹⁷

Bir kurum örtülü kazanç dağıttığı nedeniyle inceleme maruz kalmak istemiyorsa ilişkili kişilerle olan işlemlerini işlem anında hiç bir etki olmaksızın iktisadi, teknik ve ticari icaplara göre belirlenen piyasa ya da pazar fiyatına uygun yapmalıdır. Aksi takdirde işlem transfer fiyatlaması yoluyla örtülü olarak dağıtılan kazanç sayılır ve kurum kazancının tespitinde indirim olarak kabul edilmez.¹⁸

3. Yöntemler ve Öncelik Sırası

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 13. maddesinde transfer fiyatlandırmasında kullanılacak yöntemler ismen ifade edilmiştir. Gerek ABD uygulamasında gerek OECD düzenlemelerinde kullanılan yöntemlerle bire bir aynı olan ve kurumlar vergisine dâhil edilen yöntemler; karşılaştırılabilir fiyat yöntemi, maliyet artı yöntemi, yeniden satış fiyatı yöntemi ve mükellefçe belirlenen yöntem olarak sıralanabilir.¹⁹

a) Karşılaştırılabilir Fiyat Yöntemi

Kurumla Bu yöntem en sık kullanılan ve vergi otoritelerince en çok tercih edilen yöntemdir. Bu yöntemde, karşılaştırılabilir durumlarda, karşılaştırılabilir kontrol dışı bir işlemde transfer edilen ürün veya hizmetler için belirlenen fiyat ile kontrollü bir işlemde transfer edilen ürün veya hizmetler için belirlenen fiyat karşılaştırılmaktadır. Fark olduğu durumda bu durum, bağlı işletmelerin ticari ve mali ilişkilerinin emsale uygun olmadığını gösterebilmekte ve kontrol dışı işlemdeki fiyatın, kontrollü işlem fiyatıyla değişmesi gerekebilmektedir. Karşılaştı-

ırılabilir kontrol dışı işlemlerin tespit edilmesi mümkün olduğunda, bu yöntem en güvenilir yöntemdir. Bu durumda bu yöntem diğer tüm yöntemlere tercih edilmektedir.²⁰ Karşılaştırılabilir fiyat yöntemi emtia ticareti, komisyonlar, royalti ödemelerinde tercih edilen bir yöntemdir.

b) Maliyet Artı Yöntemi

Emsallere uygun fiyatın, ilgili mal veya hizmet maliyetlerinin makul bir brüt kâr oranı kadar artırılması suretiyle hesaplanmasını ifade etmektedir. Tanımda yer alan makul kâr oranı, kullanılan kaynaklar, piyasa koşulları gibi unsurlar göz önüne alınarak tespit edilir. Yarı mamullerde, hizmetlerde uygulanabilirliği mevcuttur.²¹ Bu yöntem özellikle ortak tesislere sahip ve uzun dönemli alım-satım anlaşmaları (sözleşmeli, imalatçı, fason üretim) yapmış ilişkili kuruluşlar arasındaki yarı mamul ve hizmet transferlerinde uygulanabilecek en etkili fiyat belirleme yöntemidir.²² Maliyet artı yöntemi özellikle fason sözleşmeli üretim, hammadde ve yarı mamuller ile imal edilen mallara ilişkin işlemlerde tercih edilen bir yöntemdir.

c) Yeniden Satış Fiyatı Yöntemi

Yeniden satış fiyatı, bağlı bir işletmeden alınan mal veya hizmetlerin bağımsız bir işletmeye yeniden satışında uygulanan fiyattır. Yeniden satış fiyatı, yeniden satış yapan işletmenin amaçladığı brüt kâr marjından (yeniden satış kâr marjı) düşüldükten sonra kalan tutar,

17 BİYAN, Özgür; "Transfer Fiyatlandırması ve Bakanlar Kurulu Karar Taslağının Değerlendirilmesi", E-Yaklaşım, (Temmuz 2007), Sayı:175, s.3.

18 ŞENYÜZ, s.54.

19 ŞENYÜZ, s.55.

20 YAKAR, Soner ve Elif N.ÜNAL; "Transfer Fiyatlama ve Çok Uluslu İşletmeler Açısından Bir Değerlendirme", Vergi Sorunları, (Mart 2007), Sayı:222, s.127.

21 Mali Mevzuat Platform; "Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı", İstanbul YMMO, 15 Ekim 2006, s.9.

22 GÜNER, M. Fatih; "Örtülü Kazanç Kavramı Çerçevesinde Transfer Fiyatlandırması ve OECD Transfer Fiyatı Belirleme Yöntemleri", E-Yaklaşım, (Eylül 2004), Sayı:141, s.3.

bağlı işletmeler arasında varlık transferi için emsale uygun fiyat olarak nitelendirilebilmektedir.²³ Yeniden satış fiyatı yöntemi ek işlem yapılmadan mal satışında (alım-satım) tercih edilen yöntemdir.

Yöntemler arasında uygulama açısından herhangi bir öncelik sırası yoktur. Uygulama kistası "işlemin niteliğine en uygun yöntem"dir. Bu bağlamda, işleme uygulanacak yöntemlerden birisi, emsallere uygun fiyat ya da bedeli yansıtma açısından diğer yöntemlerden daha belirleyici ise yani "işlemin niteliğine en uygun yöntem" ise, uygulanacak yöntem olarak seçilecek, diğer yöntemlere kesinlikle başvurulmayacaktır.

Mükellefler, ilişkili kişilerle yaptıkları işlemlerde bu yöntemlerden işlemin niteliğine en uygun olanı seçerek, söz konusu yöntem doğrultusunda fiyat ya da bedeli belirleyeceklerdir. Bu yöntemlerden hiç birisi emsallere uygunluk ilkesi çerçevesinde fiyat ya da bedel tespitine olanak vermiyorsa, mükellefler kendi belirleyecekleri bir yöntem ile anılan fiyat ya da bedeli belirleyebileceklerdir. Ancak, bu şekilde bir belirleme yapabilmeleri için maddede öngörülen üç yöntemde başvurabilme olanağının olmaması gerekmektedir. Bu durum, maddede 4. yöntem olarak belirtilmiştir. Bu yöntemler arasında uygulama açısından herhangi bir öncelik sırası yoktur, uygulama kistası, "işlemin niteliğine en uygun yöntem"dir.²⁴

Emsallere uygun fiyat ya da bedele ulaşmak için bu yöntemlere başvurulmasında en güvenilir karşılaştırma unsuru olması açısından öncelikle mükellefin ilişiksiz kişilerle yaptığı işlemlerde

kullandığı fiyat ya da bedel (iç emsal) karşılaştırmaya esas ölçü olarak alınacaktır. Bu şekilde kullanılan fiyat ya da bedellerin bulunmaması ya da güvenilir olmaması halinde doğrudan benzeri nitelikteki mükellef ya da kurumların işlemleri (dış emsal) karşılaştırmada esas alınacaktır. Bu belirleme, iç emsallerin ya da dış emsallerin birbirlerinin karşıt seçeneği olduğu, yani bu emsallerden yalnızca birinin kullanılması gerektiği anlamına gelmemektedir. Emsallere uygunluğun saptanması amacıyla karşılaştırma yapılırken, gerek iç emsallerin gerekse dış emsallerin birlikte kullanılması her zaman mümkündür. Amaç, en doğru ve güvenilir şekilde emsallere uygun fiyat ya da bedeli tespit etmektir.²⁵

4. Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Kâr Dağıtımını Sayılabilir Mi?

Tamamen veya kısmen transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü olarak dağıtılan kazanç, GVK ve KVK uygulamasında, şartların gerçekleştiği hesap döneminin son günü itibarıyla dağıtılmış kâr payı veya dar mükellefler için ana merkeze aktarılan tutar sayılmaktadır.²⁶ Bu hükmün amacı, transfer fiyatlandırması nedeniyle örtülü kazanç dağıtımını yapan mükellef nezdinde bir eleştiri getirildiği zaman, örtülü kazanç dağıtılan mükellef nezdinde de bir düzeltmenin yapılmasını sağlamaktır. Daha önce yapılan vergilendirme işlemleri, taraf olan mükellefler nezdinde de bir düzeltmenin yapılmasını sağlamaktır. Daha önce yapılan vergilendirme işlemleri taraf olan mükellefler nezdinde buna göre düzeltilmektedir. Şu kadar ki, bu düzeltmenin yapılması için örtülü kazanç dağıtılan kurum adına tarh edilen vergilerin kesilmiş ve ödenmiş olması gerekmektedir.

23 YAKAR-ÜNAL, s.128.

24 Mali Mevzuat Platform; "Yeni Kurumlar Vergisi Taslağında Uluslararası Transfer Fiyatlamasına İlişkin Düzenlemeler", İstanbul YMMO, 15 Mayıs 2006, s.23.

25 SARAÇOĞLU-KAYA, s.156.

26 ŞENYÜZ, s.54.

Örtülü olarak dağıtılan kazancın kâr payı sayılması ile mükellefler bu kâr payına ilişkin olarak istisna hükümlerinden yararlanacağından, “karşı taraf düzeltmesi” bu şekilde, işleme taraf olanlar arasında gerçekleşmiş olacaktır. Böylece, aynı işlem üzerinden mükerrer vergilemenin önüne de geçilmektedir. Bu şekilde dağıtılmış kâr payının net kâr payı olarak kabul edilmesi ve brüte tamamlanması sonucu bulunan tutar üzerinden ortakların hukuki niteliğine göre belirlenen oranlarda vergi kesintisi yapılacaktır.

KVK 11 ve 13. maddeleri “kazanç dağıtımı”na normal olarak bağlanan vergisel sonuçların uygulanmasını sağlayacak şekilde düzenlenmiştir. KVK iki düzeltme öngörmektedir. Birincisi peçeleme konusu harcamanın kabul edilmemesi, yani indiriminin yasaklanması (matrah artırımı), ikincisi peçeleme sözleşmesi ile örtülmeye çalışılan kazanç dağıtımının “zımni olarak kâr payı edilmesi” yoluyla vergilendirilmesidir. Zımni kâr payı, yani menkul sermaye iradı nitelendirmesi, mülga KVK’nda bulunmayan bir gerçeğe uygunluk düzenlemesidir.²⁷

Ancak burada söz edilen kâr dağıtımını Türk Ticaret Kanunu bakımından kâr dağıtımını hükmünde bir işlem olmayıp, sadece vergilendirme ile ilgili yükümlülükler bakımından kâr dağıtımını olarak dikkate alınacaktır. Bu nedenle kurum zarar da olsa dahi vergisel yükümlülükler açısından kurumun kâr dağıtımını yapmış olması gibi bir sonuç ortaya çıkacaktır.

Düzeltilme işlemi sonucunda daha önceki vergilendirme işlemlerinde değişiklikler olabilecektir. Kazancı dağıttığı ileri sürülen mükellef açısından, kazancın dağıtılmış kâr payı

sayılması nedeniyle kurum kazancının tespitinde kanunen kabul edilmeyen gider olarak dikkate alınacaktır.

Transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç elde ettiği ileri sürülen taraf açısından ise aktarıldığı belirtilen tutar, hesap dönemi sonu itibarıyla iştirak kazancı olarak dikkate alınacaktır. Daha önce yapılan vergilendirme işlemlerinin düzeltme işlemine tabi tutulmasının koşulu, örtülü kazanç dağıttığı belirlenen kurum adına tarh edilen vergilerin kesinleşmesi ve ödenmiş olması gerekmektedir.

Örtülü olarak dağıtılan ve kâr payı olarak dikkate alınan kazancın net kâr payı olarak mı yoksa brüt kâr payı olarak mı dikkate alınacağı hususunda tereddütler mevcuttur. Bu düzenleme, düzeltme işleminin çoğu kere yapılmayacağını göstermektedir. Zamanaşımı süresinin sonlarına doğru yapılan bir incelemede tespit edilen örtülü kazançla ilgili olarak kazancı dağıtan nezdinde yapılan tarhiyatın kesinleşmesi, zamanaşımı süresinden sonraki bir tarihe geldiğinde düzeltme işleminin yapılması mümkün olamayacaktır.²⁸

Bu noktada bir konuyu vurgulamakta daha yarar vardır. Transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç varsayımı altında elde edilen kazanç KVK açısından kâr payı, GVK açısından ise alacak faizi olacaktır. Diğer deyişle örtülü kazanç dağıtan işletme kurumlar vergisi mükellefi ise kâr payı, gelir vergisi mükellefi ise alacak faizi sayılır.

5. Belgelendirmenin (Tevsik) Önemi

Transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımında en önemli yeniliklerden birisi de emsaline uygun fiya-

27 YALTI, “Transfer Fiyatlandırmasında Vergi Anlaşması Uygulaması”, s.12.

28 Mali Mevzuat Platform; “Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı”, İstanbul YMMO, 15 Ekim 2006, s.10.

tın tespiti ile ilgili ispat mükellefiyetinin tamamen mükellefe bırakılması ve bu nedenle, emsaline uygun fiyat tespiti ile ilgili bilgi, belge ve hesaplamaların defter kayıtlarına esas belge derecesinde saklanması zorunluluğunun getirilmesidir. Elbette ki bu düzenleme, hesaplama yöntem ve belgelerinin kanıtlayıcı belge olarak kabul edilmesi, mükellef için önemli bir durumdur. Zira bugüne kadar olan uygulamada, inceleme elemanları, mükellefin bu anlamda ibraz etmiş olduğu hiç bir bilgi ve hesaplamayı esas almaksızın sadece kendi hesaplamaları üzerinden hareket etmekte iken, bu düzenleme ile mükellef hesaplamaları da ciddi bir evrak mahiyeti kazanmaktadır. Tabidir ki bu düzenleme ile kurumların yaptıkları her hesaplama kabul edilebilir nitelik kazanmamaktadır. Sonuçta yeni düzenleme ile emsaline uygun fiyat tespiti objektif bir kritere başlanmış olmaktadır.²⁹ Bu doğrultuda, seçilen yöntem ve uygulanmasına ilişkin bütün hesaplama ve işlemler ayrıntılı olarak tutulmalı ve saklanmalıdır. Bu hesaplama ve belgeler yöntemin seçilme gerekçelerini açıklayan en önemli bilgilerdir.³⁰

6. Peşin Fiyat Sözleşmeleri

KVK'nun 13/5. maddesinde yapılan düzenleme ile vergi yükümlüsü ile vergi idaresi arasında yeni bir sözleşme tipi öngörülmektedir. Konusu transfer fiyatlandırması yöntemleri olmakla birlikte içeriği yöntem konusunda idare-yükümlü anlaşmasıdır.

Peşin fiyat sözleşmesi, vergi idaresi ile bağlı işletmeleri bulunan bir kurum arasındaki gönüllü müzakereler etrafında, kurumun dâhili fiyatlandırma planını oluşturacak ve böylelikle kuru-

mun vergi yükümlülüğünü belirleyecek şekilde, belirli bir dönemde kontrollü işlemlerde uygulanacak fiyatlandırma yöntemi konusunda varılan bağlayıcı bir ön anlaşmadır.³¹ Peşin fiyatlandırma anlaşmasının temel amacı, mükelleflerin ilişkili kişilerle yapacakları mal veya hizmet alım ya da satımında uygulayacakları transfer fiyatlandırmasına ilişkin olarak karşılaşılabilecek olası vergi ihtilaflarının önüne geçmektir.

Transfer fiyatlandırması, öncelikle aktörleri farklı ülkede bulunan sınır ötesi işlemlerdeki fiyatlara gönderme yaparken ve ancak aktörleri tek bir ülke sınırları içinde olan işlemlerde de transfer fiyatlandırması yöntemlerinin uygulanması mümkünken; peşin fiyat sözleşmeleri tamamen uluslararası işlemler için öngörülmüş, birden fazla ülkede faaliyette bulunan kurumların bağlı olduğu grup içi işlemlerde sonuç doğuran bir uygulamadır.

KVK'nun ilgili hükmünde peşin fiyat sözleşmelerinin mükellefin talebi üzerine Maliye Bakanlığı ile anlaşarak hazırlanabileceğinin ifade edilmesi tek taraflı sözleşmelerin kabul edildiğini göstermektedir. Diğer yandan KVK'nda iki veya çok taraflı anlaşma yapılmasının mümkün olup olmadığı düzenlenmediği gibi, vergi idarelerinin karşılıklı anlaşmaya varamaması halinde vergi yükümlüsünün peşin fiyat sözleşmesi talebini geri çekmesi veya idare ile tek taraflı bir sözleşme sürecine girmesi mümkün müdür sorusu da yasada cevaplanmamıştır. Bu konunun çözümü Bakanlar Kurulunca belirlenecek karara kalmış durumdadır.³² Yer yer uzlaşma ve özelge ile

29 Mali Mevzuat Platform; "Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı", İstanbul YMMO, 15 Ekim 2006, s.10.

30 SARAÇOĞLU- KAYA, s. 154.

31 YALTI, "Kurumlar Vergisi Kanununun "Yenisi": Peşin Fiyat Sözleşmeleri", s.11.

32 YALTI, "Kurumlar Vergisi Kanununun "Yenisi": Peşin Fiyat Sözleşmeleri", s.13. Taslak halindeki Bakanlar Kurulu Kararı'nda bu yönde bir düzenleme

benzeşse de kesin çizgilerle ayrıldıkları noktalara sahip peşin fiyat sözleşmeleri³³ süreli anlaşmalardır. KVK'nda yer alan düzenlemeye göre azami süreleri üç yıldır. Anlaşmanın süre uzatma olanağı, koşulları yasada belirlenmemiştir.

Bakanlar Kurulu Karar Taslağına göre peşin fiyatlandırma anlaşmasının kapsamına, Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı'na kayıtlı mükellefler girmekte olup, söz konusu kurumların ilişkili kişilerle yaptığı yurt dışı işlemlere ilişkin olarak belirleyeceği yöntem konusunda 03/09/2007 tarihinden itibaren İdareye başvurmaları gerekmektedir.

Anlaşılacağı üzere taslakta peşin fiyatlandırma anlaşmalarından sadece Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı'na kayıtlı mükelleflerin yararlanabileceği ifade edilmiştir. Bu hüküm öncelikle Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 13. maddesindeki kanun metnine uygun olmamasının yanında, daha da önemlisi Anayasal ilkelere dayırılıktaşımaktadır.

Anayasa'nın 10 ve 73. maddeleri açısından vergi kanunlarının herkese eşit bir şekilde uygulanması şarttır. Bir ayrıma gidilebilmesi için haklı bir neden olması gerekir. Ancak burada haklı bir nedenden bahsetmek mümkün olmadığı gibi gereksiz bir ayırım yapıldığını söylemek de mümkündür. Gerek kanuni düzenlemelerde gerek Bakanlar Kurulu Karar Taslağı'nın ilk maddesinde tüm tam ve dar mükellef gerçek kişi ve kurumlar için uygulamanın geçerli olacağı ifade edilmesine karşın sadece belli bir gruba peşin fiyat sözleşmesi yapma hakkının tanınması tartışmasız bir şekilde eşitlik ilkesine aykırıdır. Aynı sorun GVK açısından da kendini göstermektedir. Mükellefler

tarafımızca fark edilmemiştir.

33 YALTI, "Kurumlar Vergisi Kanununun "Yenisi": Peşin Fiyat Sözleşmeleri", s.14-15.

açısından haksız rekabete neden olabilecek olan bu durum taslakta düzeltilmeli ve revize edilerek yayınlanmalıdır.³⁴

7. Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarında Transfer Fiyatlandırması

KVK 13, hem Türkiye'de mukim ilişkili kişiler arasında, hem de tarafları Türkiye'de mukim olan ve olmayan ilişkili kişiler arasında transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımlarını düzenler. Gerek örtülü kazanç dağıtan mukim kurumun kurumlar vergisi matrahının dağıtılan kazanç miktarı kadar yükseltilecek vergilendirilmesi, gerekse mukim olmayan ortak-bağlı kişilerin elde ettiği varsayılan dağıtılmış kâr payının vergilendirilmesine yönelik düzeltme işlemleri, hem sınır içi hem de sınır ötesi etkiler yaratır. Bu türden kazanç dağıtımlarında mukim olmayan ortak-bağlı kişiler de yer aldığından, söz konusu vergilendirme süreci ile ilgili olarak, eğer ilişkili kişi vergi anlaşmasına taraf bir ülkede mukimse, vergi anlaşmalarının bu sürece etkisi incelenmesi gereken bir konudur.³⁵

Türkiye'nin taraf olduğu çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmalarında da transfer fiyatlandırmasına yönelik olarak bir düzenleme yapılmıştır. Düzenlemelere bakıldığında bağımlı işletmeler arasında oluşabilecek ticari ve mali ilişkilerden farklı koşullar altında gerçekleşmesi ve bunun sonucunda kâr aktarımlarının söz konusu olması durumunda doğrudan transfer fiyatlandırması uygulamasındaki kriterleri karşımıza çıkarılmaktadır. Böylece emsaline göre göze çaracak derecede yüksek fiyat, bedel, faiz ve kiralardan alım-satım, imalat, inşaat muamelelerinde, hizmet ilişkilerinde, ödünç para verme-alma

34 BİYAN, "Transfer Fiyatlandırması ve Bakanlar Kurulu Karar Taslağı'nın Değerlendirilmesi", s.3.

35 YALTI, "Transfer Fiyatlandırmasında Vergi Anlaşması Uygulaması", s.8.

veya kiraya verme, kiralama işlemlerinde bulunulması sonucunda kendini gösteren örtülü kazanç dağıtımı ve bu dağıtımın hâsıllattan gider olarak indirilmemesi tamamen uluslararası vergi hukukunun paralelinde bir uygulamadır.³⁶

8. Vergi İncelemelerinde Transfer Fiyatlandırması

Transfer fiyatlamasının getirdiği vergisel kayıpları önlemeye yönelik olarak örtülü kazanç dağıtımı noktasından yapılacak incelemelerin birçok sorunlarla karşı karşıya olduğunu söylemek mümkündür.

Bu sorunların başında “gerçek ve dürüst” fiyatın tespitinde karşılaşılan güçlükler gelmektedir. Örnek olarak yüksek teknoloji ürünlerde patent, dizayn, marka gibi gayrimaddi varlıklarda fiyatın denetlenmesi son derece zordur. Bu durumun doğal sonucu olarak konu yaptırım uygulanması hiç de kolay olmayan bir konu haline gelmiştir. Örneğin; Amerika’da Genel Muhasebe Ofisi kayıtlarına göre ABD İç Gelirler İdaresi 1987–1989 yılları arasında transfer fiyatları konulu inceleme raporlarına dayalı davaların % 74’ünü kaybetmiştir.

OECD Rehberinde gerek mükelleflerin, gerekse vergi idaresinin hata yapabileceğini ve yanlış sonuçlara varılabileceğini ifade ederek, vergi idarelerine bazı tavsiyelerde bulunduğu anlaşılmaktadır.

Birincisi, denetim elemanları yaklaşımlarında esnek olmalı ve vergi yükümlülerinden transfer fiyatlarında mevcut olgu ve koşullar altında gerçekçi olmayan bir doğruluk beklemelidir. İkincisi; denetim elemanları, emsallere uygunluk ilkesinin uygulanmasında vergi yükümlüsünün ticari değerlendirmesini göz önüne almalıdır. Çünkü transfer fiyat-

laması analizi gerçekliklere bağlıdır. Bu nedenle inceleme, vergi yükümlüsünün fiyatları belirlerken seçtiği yöntemeye dayalı bir bakış açısı ile başlatılmalıdır.³⁷

IV. SONUÇ

İşletmeler ve bağlı birimler arası mal ve hizmet hareketlerinin normal piyasa koşullarındaki hareketlerden farklı olmaması gerektiği ilkesine dayanan transfer fiyatlandırması uygulaması dünya çapında 1930’lara kadar uzanan zaman dilimi içerisinde ifade edilmeye başlandı ise de yaygınlaşması 1990’lı yılları bulmuştur. Bu açıdan uygulamanın hukusal zeminin çok yeni ve farklı teorilere açık olduğunu söylemek mümkündür.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 13. maddesinde yerini alan transfer fiyatlandırması uygulaması, Türk Vergi Sistemi’nin uluslararasılaşması ve daha önceki uygulamaların yetersiz kalması noktasında çok önemli bir adım olarak değerlendirilmektedir. Ancak bu adım kanuni hükümden ibaret kalması neticesinde şu anki durumu ile yeterli değildir.

Her şeyden evvel uygulama 21.06.2006 tarihinde sisteme ilave edilmesine ve 01.01.2007 tarihinde yürürlüğe girmesine rağmen, düzenlemeler ışığında Bakanlar Kurulu kendisine verilen yetkiyi bu yazının kaleme alındığı tarih itibarıyla kullanmamıştır. Bu büyük bir eksiklik olmakla beraber vergi idaresinin hukuka ve mükelleflere karşı duyarsızlığının bir göstergesidir. Oysa kanaatimizce kanuni düzenlemeler yapılırken uygulamanın alt yapısının da hazır olması gerekirdi. Bakanlar Kurulu tarafından yapılan ve uygulamaya ışık tutacak olan düzenlemelerin yüzlerce sayfalık bir külliyat olacağı da aşikârdır.

37 YALTI SOYDAN, Billur; “Çokuluslu İşletmeler ve Vergi İdareleri İçin Transfer Fiyatlaması Rehberi”, Vergi Sorunları, Sayı:91, (Nisan 1996), s.119.

36 ERDEL-OKUMUŞ, s.88.

Taslak olarak kamuoyu ile paylaşılan Bakanlar Kurulu Kararının bu nedenle yeterli olmadığı, önemli eksiklikleri barındırdığı da gözden kaçmamaktadır.

Diğer yandan anlaşılmaktadır ki transfer fiyatlandırması vergi inceleme elemanlarına da ayrı bir yük getirmektedir. Zira transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımını tenkidi ile inceleme yapan vergi inceleme elemanları konuyu tüm detayları ile bilmek, inceleme konusu mükellefin faaliyetini ayrıntıları ile sektörel bazda analiz etmek zorundadırlar. Bu da vergi incelemelerine yönelik çok iyi bir veri tabanı oluşturulmasını zorunlu kılmaktadır. Hatta kanımızca Maliye Bakanlığı bünyesinde ulusal ve uluslararası fiyatları izleyecek uzmanlaşmış birimler kurulması da mümkündür ve kanımızca gereklidir.

Ancak şu gerçeğin dile getirilmesi de gerekmektedir. O da şudur; özellikle taşradaki uygulamalarda eş dostla yapılan alışverişlerde mutlaka farklı fiyat uygulanmaktadır. Ayrıca, pazarlık usulünün yaygın olduğu da dikkate alındığında bu tür işlemler uygulamayı daha da farklılaştırmaktadır. Her ne kadar düzenleme, esas itibarıyla yurtdışı ile ilişkili şirketler dikkate alınarak hesaplandıysa da uygulamada bu tür problemlerin doğacağı da ortadadır.

Uygulamadaki gözlemlerimiz göstermektedir ki henüz konunun önemi ve kapsamı uygulamacılar tarafından fark edilmemiştir. Buna ek olarak vergi denetim mekanizmasının yeterince hazır olduğunu söylemek zordur.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- AKTAŞ, Mehmet; "Uluslararası Transfer Fiyatlandırması ve Türk Vergi Sistemindeki Konumu-II", Yaklaşım, (Kasım 2003), Sayı:131.
- BİYAN, Özgür; "5615 Sayılı Kanunla Gelir Vergisi Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler", E-Yaklaşım, (Mayıs 2007), Sayı: 173.
- BİYAN, Özgür; "Transfer Fiyatlandırması ve Bakanlar Kurulu Karar Taslağının Değerlendirilmesi", E-Yaklaşım, (Temmuz 2007), Sayı: 175.
- ERDEL, Veysel - Semi OKUMUŞ; "Türk Vergi Mevzuatı İçerisinde Transfer Fiyatlaması ve Vergi İncelemeleri", Vergi Sorunları, Sayı:167.
- GÜNER, M. Fatih; "Örtülü Kazanç Kavramı Çerçevesinde Transfer Fiyatlandırması ve OECD Transfer Fiyatı Belirleme Yöntemleri", E-Yaklaşım, (Eylül 2004), Sayı:141.
- KOYUNCU, Mesut; Örtülü Sermaye, Örtülü Kazanç Dağıtımı ve Uluslararası Transfer Fiyatlandırması, Maliye Hesap Uzmanları Derneği Yayını, 2005.
- KURT, Günseli ve İ. Levent ÜNLÜ; "ABD, OECD ve Türkiye'de Transfer Fiyatlandırması-I", Mali Pusula, (Aralık 2005), Sayı:12.
- Mali Mevzuat Platform; "Yeni Kurumlar Vergisi Taslağında Uluslararası Transfer Fiyatlamasına İlişkin Düzenlemeler", İstanbul YMMO, 15 Mayıs 2006.
- Mali Mevzuat Platform; "Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı", İstanbul YMMO, 15 Ekim 2006.

- ÖZDEMİR, Biltekin; Küreselleşme Bağlamında Türk Vergi Sisteminin Değerlendirilmesi, Maliye ve Hukuk Yayınları, Ankara, 2006.
- SARAÇOĞLU, Fatih ve Erhan KAYA; “Yeni Kurumlar Vergisi Kanunu ve Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı”, Vergi Sorunları, (Eylül 2006), Sayı:216.
- YAKAR, Soner ve Elif N.ÜNAL; “Transfer Fiyatlama ve Çok Uluslu İşletmeler Açısından Bir Değerlendirme”, Vergi Sorunları, (Mart 2007), Sayı:222.
- ŞENYÜZ, Doğan; Açıklama ve Yorumlu 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, Yaklaşım Yayıncılık, Ankara,2007.
- YALTI, Billur; “Transfer Fiyatlandırmasında Vergi Anlaşması Uygulaması”;Vergi Sorunları,(Mart2007),Sayı:222.
- YALTI, Billur; “Kurumlar Vergisi Kanununun “Yenisi”: Peşin Fiyat Sözleşmeleri”, Vergi Sorunları, (Aralık 2006), Sayı:219.
- YALTI SOYDAN, Billur; “Çokuluslu İşletmeler ve Vergi İdareleri İçin Transfer Fiyatlaması Rehberi”, Vergi Sorunları, (Nisan 1996), Sayı:91.